

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficultatis 2. An Angeli quò perfectiores, eò universaliores
habeat species?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

habet rationem principii excellentioris & principalioris, ut indicat S. Thom. q. 57. a. 2.

Hic Discursus bonus est, sed relinquit aliquid inexplicatum, nempe quomodo plura in aliquo ente colligi possint: cum tamen v. g. rugibilitas & hinnibilitas in eodem ente colligi non possint. *Hoc ut explicetur*

Formatur hic Discursus desumptus ex S. Thoma hic q. 55. c. 3. Tota ratio excellentiæ est colligere perfectiones per plura sparsas: Hoc probat in primis Inductio, nam non est ita perfectum esse Ens quàm esse substantiam, quia hanc perfectionem, quam habet Ens, habet & substantia, & insuper addit propriam. Et certè quod Ens possit esse accidens, est quid ignobile, cum servitus sit ignobilitas; accidentia autem sunt nata servire substantiis, hac imperfectione ablata retentaque formalitate Entis, substantia adfert dignitatem quod est dominari accidenti, persequere stare. Et hinc fit quod substantia sit quid perfectius. Idem videre est in Deo qui appellatur à Patribus pelagus existentiae, & nos in prima Parte diximus illum esse essentiam perfectissimam in genere essentiae. Item quod sit perfectius colligere perfectiones per plura sparsas, per hoc probatur, quia pluralitas perfectionum, hoc ipso quia pluralitas est, numerum unius & alius unius, &c. perfectionum importat. Et cum una perfectio, non sit alia, collectio illarum in uno, & singulas superabit, ratione aliarum perfectionum, præter hanc unam contentarum, & æquabit hanc totam collectionem.

Porro sunt aliquæ tales excellentiæ quas in unum colligere, est neutram habere, sic v. g. colligere hinnibilitatem & rationalitatem est neutrum habere; alia autem excellentiæ sunt, quarum collectio patitur unitatem; & ita in sensu communi colliguntur sensus particulares, &c. Regula autem dignoscendi quænam perfectiones ita colligi possint, hæc potest haberi: ut includenda, habeant se per modum graduum superiorum, quia talia hoc ipso quia superiora sunt, indigent in inferioribus unificari. Si autem non habeant se per modum graduum superiorum, illa solum & in tantum in una perfectione colligentur, quæ dicunt ordinem, & in quantum dicunt adspecificari extrinsecè per aliud, præcipuè tanquam per objectum. Et ita quia sensus extrinsecè specificantur ab objectis, fit ut perfectio illorum, in tantum, in quantum dicit specificationem extrinsecam, intra unum sensum communem, colligi possit. E contra quia rugibilitas importat specificationem suam intrinsecam, itemque rationalitas, fit ut hæc, non possint in unum colligi, nullæque hoc possunt habere entitates secundum specificationem intrinsecam.

Horum ulterior hæc est Ratio: Quia si aliqua ratione specificationis extrinsecæ inter se contingat colligi, non sequitur ulla essentiarum

confusio, quæ aliàs sequitur si colligatur perfectio duorum in unum secundum specificationem intrinsecam, non enim tunc ipsa objecta inter se identificabuntur; non etiam virtutes ipsæ, neque enim prædicata intrinseca oculi colliguntur in sensu communi, sed dabitur tantum virtus, quæ extendat se ad objecta plura, quàm alia; ad illa ipsa, extendendo se, alio modo: quod etiam contingit in ipsis brutis, & hominibus, quia ad eadem objecta se non raro extendunt, sine ulla intrinsecorum prædicatorum identificatione.

Quod si specificationes extrinsecæ possunt in eandem indivisibilem entitatem colligi, poterunt etiam species impressæ plures intra unam speciem universalem includi; cum etiam hæc dicant specificationem extrinsecam ab objectis, & secundum illam specificationem extrinsecam, dicuntur in una universali specie colligi.

PRÆMITTO 3. Etiam posita & sic explicata universalitate specierum, non salvabitur illa sola rationem perfectioris intellectivi in Angelis perfectioribus.

Ratio, quia quantumvis superior & inferior Angelus æquales haberent species nihilominus perfectior perfectiorem entitativè eliceret speciem: quia proportionatam principio perfectiori quod est ipse Angelus superior. Exiguntur ergo illæ species tanquam quid magis proportionatum, ipsi dignitati substantiæ. Quamvis autem causa quod perfectior est, eò minori concursu aliarum causarum, adeoque objecti indigeat; id verum est, si sit effectus æqualis perfectionis principiandus, ut loquitur Esparza q. 13. ad 1. vel certè causa perfectior minori concursu objecti indiget, qui sit elevativus potentie intellectivæ, sed non hoc sensu, quasi causa perfectior, non indigeat instrumentis à natura provis, ad agendum, perfectionibus in entitate. His præmissis sit

Punctum Difficultatis

tis 2.

An Angeli quod perfectiores, eò universaliore habeant species?

DICENDUM est; Angelos quod perfectiores sunt, eo universaliore habere species, est Conclusio Suar. l. 2. c. 15. Joan. à S. Thoma D. 21. art. 4. n. 9. Martinon d. 38. n. 64. Franc. Lugo d. 8. n. 15. inclinaturque Arriaga d. 7. n. 8. est autem contra Vasq. 1. p. d. 203.

PROBATUR I. Auctoritate Dionysii de Cæl. Hierar. c. 10. secundum translationem Perionii, ad quem provocat Vasquez: ubi cum docuisset Dion. æquales esse Angelos in objectis sciendis apud citatum Joan. à S. Thoma his verbis. *At participes quidem, inquit, esse*

*omino & sapientia & scientia commune est Divi-
narum mentium omnium: En æqualitatem in sci-
endis objectis; Tum subdit: Non tamen eodem,
sed inferiori modo. Ubi, ut vides ad inferiori-
tatem seu non universalitatem noscendi provo-
cat; quæ cum non sit ratione objectorum, de-
bet esse ratione specierum. Et si dicas inferiori-
tatem illam referri debere in modum noscen-
di, diversitatemque actuum, inferri inde poterit
debere etiam illam referri in diversitatem spe-
cierum, ut ita proportionentur inter se actus &
species.*

Sanctus etiam Thomas hic q. 55. art. 3. in cor-
porata completitur auctoritatem Dionysii ex
cap. 12. *Superiores Angeli participant scientiam
magis in universali, quam inferiores.*

Auctoritas etiam Aristotelis ex Lib. de Caus.
adducitur à S. Thoma ubi docet Aristoteles,
quod Angeli superiores habeant formas magis
universales, quem librum pro Aristotelico a-
gnoſcit S. Thomas, quidquid dicat Vasquez.

RESPONDET 1. Arriaga quod Dionysius non
egit loco citato de cognitione naturali, sed de
supernaturali: egit enim de cognitione quæ
communicatur inferioribus, quæ communica-
tio fit nonnisi in ordine supernaturali.

CONTRA. Si in ordine supernaturali quod
perfectiores sunt Angeli, eò habent species uni-
versaliores, habebunt etiam in ordine naturali:
quia etiam in hoc actu proportionari debent
principia.

RESPONDET 2. Idem. Adhuc sub lite est,
an ordines diversi, constituantur ob diversita-
tem naturæ, an verò solius gratiæ; Ergo quan-
do agit Dion. de Cherubinibus respectu aliorum,
non agit de eo excessu in naturalibus fundato.
Cumque Thomista inter singulos Angelos po-
nant distinctionem specificam, deberent singuli
diversificari, quoad modum illarum specierum;
quod tamen Dionysius non fecit, sed posuit di-
versitatem nonnisi inter ipsos ordines.

CONTRA. Quamvis Dion. posuerit diver-
sitatem inter ipsos ordines; quia tamen posuit
etiam rationem, quæ militat etiam pro reliquis,
scilicet dignitatem & excellentiam unius præ
alio, sit ut hæc diversitas etiam pro aliis Angelis
colligatur, probeturque dari iis species
universaliores, qui digniores.

PROBATUR 2. Argum. negativo, quia sci-
entiales species non repugnant, ex alia parte
connaturalius est, ut perfectiores species, re-
spondeant perfectiori intellectui; Ergo si nihil
obſtaret censendum erit, quod perfectiores Ange-
li, eò perfectiores habere species.

PROBATUR 3. Quia universalitas capacita-
tis noscendi plura, etiam inter homines, arguit
excellentiā, sequiturque ad bonitatem dispo-
sitionum excellentiorem; Ergo etiam univer-
salitas noscendi, adeoque & specierum, sequi
debet excellentiam specificam Angelorum.

OBJICITUR 1. Ex Vasquez d. 203. n. 3. Non
satis compertum est: An omnes Angeli specie
differant, & hoc concessio non sequitur perfe-
ctiores Angelos, per pauciores species intelli-
gere; quia hæc species fortè sola Dei voluntate, sunt
Angelis communicatæ; perfectioque intelle-
ctionis, bene referri posset in perfectiorem non-
nisi intellectum.

RESPONDETUR. Conclusionem procede-
re ex suppositione nonnisi, si sint inæqualis spe-
cificæ distinctionis Angeli: quæ species, quam-
vis quoad produci dependeat à Dei voluntate;
præsupponitur tamen exigentia in Angelis, quæ
petunt ut suæ dignitati proportionetur dignitas
illorum instrumentorum. Quamvis autem ut
dixi Præm. 2. posset aliunde etiam salvari excel-
lentiā intellectiōis in excellentioribus Ange-
lis; nihilominus id non destruit, quo minus pe-
tat, etiā hæc instrumenta, excellentiora, excel-
lentiō substantia Angelicæ præcipuè cum ita se
habere rem, ponat auctoritas Dionysii & S. Th.

OBJICIT 2. Idem. Quam etiam objectio-
nem tetigit Ægydius apud Suar. citatum c. 16.
n. 6. Si alius Angelus supremo superior qui nunc
datur, crearetur, deberet esse alterius speciei;
Ergo & pauciores species deberet intelligere,
quam ille qui nunc supremus est; atqui non pos-
set per pauciores quam per unam intelligere.
Ergo non est dicendum, Angelorum supremum
qui nunc est, omnia per unam tantum speciem
intelligere.

RESPONDETUR. Circa paucioritatem spe-
cierum dupliciter discurrere possumus, in primis
non concedendo de facto ulli Angelo speciem
unam omnium quæ noscit, sed tamē conceden-
do plures, plurium repræsentativas; ita tamen ut
pauciores sint in Angelo perfectiori, plures in
Angelo imperfectiori; Et in hac suppositione ar-
gumentum jam locum non haberet: quia de fa-
cto supremus qui nunc est Angelus, habet ad-
huc plures species, licet non tot, quot inferior.
Sed quid si Angelus supremus unam nonnisi ha-
beat speciem? ad hoc responderi debet per se-
cundum membrum, quomodo posset apprehen-
di paucioritas specierum: quia scilicet quamvis
haberet nonnisi unam speciem, non haberet ta-
men ita universalem, sicut haberet ille perfectior.
Universalitas autem illius speciei, ex duplici ca-
pite peteretur, in primis quia species illius de no-
vo creati, extenderetur ad repræsentandum
Angelum olim supremum; & tamen species An-
geli olim supremi, non extendebatur ad illum
met ipsum, repræsentandum, Angelus enim se-
ipsum noscit sine specie. Rursus Angeli novi-
ter creati species inde haberet universalitatem,
quia posset plura ex possibilibus repræsentare:
quod etiam innuit Suar. c. 16. n. 9.

INSTAT Vsq. Si Angelus qui nunc est su-
premus, cognoscit omnia inferiora per unam
speciem, & creato superiori Angelo, solum illi
addere-

adderetur nova species, ut superiorem illum attingat, eadem ratione de reliquis qui nunc sunt, dicere deberemus, nempe unica specie intelligere omnia inferiora, & species in ipsis solum multiplicari, ut superiora cognoscant.

RESPONDETUR. Concedi id posse, neq; n. inde sequetur, quod nullæ sint dandæ species universales, ad quod maximè in præsentī attenditur; quia decimus v.g. noscet una specie, adeoque universali novem inferiores; licet omnes superiores se, sit cogniturus speciebus multiplicatis.

OBJICIT 3. Arriaga cit. n. 10. Inter hominem & infimum Angelum ex creatis de facto, itemque inter duos Angelos possunt poni alii infiniti in perfectione, iique inæquales; & tamen infimus præsens Angelus excedens infinitos alios, non habet speciem infinitè perfectiorem, nec dignitati illius entitativæ, accommodat sese, excellentia speciei.

RESPONDETUR. Inter hominem & infimum, qui de facto datur, Angelum posse produci infinitas species perfectiores homine, & non ita perfectas, ac est infimus Angelus, sed hæc infinitudo est nonnisi syncategorematica, consequenter & excessus speciei proportionatè Angelo infimo, est excessus infinitus syncategorematicè. Hoc idem argumentum debet solvere Arriaga, cum possibilitatem talium specierum agnoscat. Debet item solvere, cur non sit infinitè perfecta substantia Angeli infimi.

INSTAT 1. idem. Non est bona hæc consequentia: Homo excedit cetera animantia; Ergo debet cognoscere per pauciores species; nec tener de bruto, comparato ad aliud brutum; Ergo nec in præsentī tenebit.

RESPONDETUR. Nec in præsentī tenere consequentiam, per necessitatem illationis, sed per congruentiam; ut superius dictum.

INSTAT 2. Cur non ob eandem majorem perfectionem dicetur Angelos quò simpliciores, eò per pauciores potentias operari, ac proinde in iis induci unicam potentiam, quæ intellectiva, volitiva, memorativaq; sit.

RESPONDETUR. Cum in nostris principiis potentia identificentur animæ, multò magis identificabuntur substantiæ angelicæ, non ergo sequitur posse Angelum superiorem per pauciores potentias debere velle & intelligere; quia nihil est paucius, uno; quia verò non identificantur species intellectui, sed superadduntur, poterunt bene multiplicari magis vel minus. Rursus, cum species animantia ab objectis recipiant, non possunt illas adunare cum in se disadunatæ sint. Forteq; perfectiora bruta, materiales species perfectiores sibi fabricant, percipiendo v.g. diversitates varias pastus, & visibilis, ad quas diversitates, non attingunt bruta imperfectiora. Quia autem homo fabricat sibi species, comparativè ad bruta, per pau-

ciora cognoscit, comparativè autem ad alios homines, ii qui ingeniosiores sunt, universalius noscunt.

INSTARI potest 3. De facto bruta quò perfectiora sunt, eò pluribus utuntur sensibus: nam perfecta animalia utuntur quinque sensibus; non autem imperfecta: nec ad salvandam perfectionem brutorum est necesse ponere paucitatem majorem sensuum. Ergo nec erit necesse ponere species pauciores in Angelo perfectiori.

RESPONDETUR. Negando Conseq. Quòd pluribus sensibus utantur animalia perfectiora hoc inde est, quia quò perfectiora sunt, eò debent esse plurium noscitiva, magis enim per hoc ad gradum intellectivi accedunt, per hocque ipsum perfectionabuntur. Nec etiam debent habere sextum aliquem sensum, ut plura cognoscant: quia non est imaginabilis sensus, qui particulatim noscat aliquid, quod sit sensibile, & tamen nec sit formaliter tactile, nec formaliter visibile, & similia. Quia verò positus paucioribus speciebus, non sequitur minus nosci, si sint illæ species universales, sit ut perfectio noscendi in spiritibus, salvari possit, cum paucitate specierum.

Sed URGERI adhuc potest: Cur ad salvandam perfectionem animalium perfectiorum, non ponatur sensus aliquis, qui sit unus, & faciat hoc, quod visus & gustus, ad hoc.

RESPONDERI potest, quia quamvis perfectiora animalia magis sint perfecta, & perfectior participatio Deitatis: Nihilominus non est necesse illos in hoc accessu, comparare, ad accessum entium spiritualium. Cum ergo experientia non ostendat dari tales potentias: & ad salvandam perfectionem, non sit hoc intime necessarium: hinc non erit necesse ponere sensum talem, in perfectioribus animalibus. Quia verò experientia constat quòd intellectiva perfectiora, quamvis nonnisi ratione dispositionum & organorum, nihilominus universalius res attingant, & magis unitè, congruum erat illis notitiis attribuere species universaliore, & ex conducentia, præsuppositaque auctoritate, debuit hoc tribui etiam Angelis.

DIFFICULTAS V.

De aliis Species concernentibus.

ASSERO 1. Angelo non repugnare species omnium possibilem.

RATIO, quia non implicat: Et ex alia parte posuimus in 1. Parte, quòd possit creatura aliqua noscere omnia possible. De facto tamen non datur talis species: quia nulla ejus necessitas, nec ullum fundamentum.

ASSERO 2. Probabile esse quòd Angeli habent species aliquorum possibilem. Ratio, Tum quia commodius sic explicabitur universalitas specierum suprà defensa. Tum, quia facilius solvetur,